

O. Stanislav Škrabec.

Spisal P. S. Z.

Svoj čas je imenoval nekdo velikolaški okraj z obsežno ribniško dolino — „slovenski Lacij“ (Latium). No, če smemo — po Ovidovem — rabiti v majhnih stvareh velike primere, potem to nazivanje ni ravno krivično. Res, da nam je dala gorenjska stran Vodnika in Prešerna, pesnika, ki sta v nas prva, oni po času, ta po duhu; res, da se je Kopitar, prvi pravi slovenski jezikoslovec, porodil na Gorenjskem — : a tudi ribniški okraj se sme s ponosom ozirati na velikane v naši slovstveni zgodovini. Trubar blizu na meji je začel orati ledino slovenske književnosti; drugi so nadaljevali; Levstik in Stritar sta nam pletla nevenljivih vencev v poeziji in prozi; naš zaslužni, preko naših mej slavni o. Stanislav Škrabec nam pa čisti in lika slovensčino kot jezikoslovec globoke učenosti.

O. Stanislav Škrabec se je porodil v Ribnici 7. januarja 1844. od dobrih kmetiških starišev. Pri krstu so mu dali ime Anton. Mladi Anton je že v domači šoli kazal veliko nadarjenost in izredno veselje do učenja. Zato so ga stariši poslali v ljubljanske šole, kjer je na gimnaziji razodeval veliko nagnenje do jezikoslovja. Prebiral je s posebnim veseljem Kopitarjevo slovnico in tudi Miklošičeva primerjajoča slovnica mu ni bila neznan; hodil je v licealno knjižnico in prelistaval tam njeno prvo izdanje.

Po dovršenem osmem gimnazijskem razredu in zrelostnem izpitu na ljubljanski gimnaziji ga je gnala želja v frančiškanski samostan. Sprejeli so ga in 26. avgusta 1863. na Trsatu preoblekli ter mu redovniku nadeli ime Stanislav.

Po končani enoletni poizkušnji v noviciatu je zapustil Stanislav prijazni Trsat in šel v bogoslovje na Kostanjevico pri Gorici, zadnji dve leti pa v Ljubljano, kjer je prejel 3ega avgusta 1867 mašniško posvečenje in daroval prvo sv. mašo v frančiškanski cerkvi.

L. 1868. je bil o. St. Škrabec že na novomeški, tedaj še frančiškanski gimnaziji namestni učitelj. Tu je po izpričevanju učiteljev in učencev z veliko vnamo in z lepimi uspehi poučeval mladino v klasičnih jezikih do konca šolskega l. 1870. Tedaj pa so frančiškanom vzeli gimnazijo ter odslovili vse patre, ki še niso imeli stalnega naslova

„c. kr. profesor.“ Od frančiškanov, ki so tedaj ostali na gimnaziji, živita le še o. Bernard Vovk, splošno hvaljeni profesor matematike in fizike, in o. Ladislav Hrovat, znani slovenski pisatelj. Med onimi pa, ki so gimnazijo zapustili, je bil tudi o. Stanislav. Gotovo niso vedeli tedanji šolski preosnovatelji, koga so odslovili z mladim Škrabcem, koliko učiteljsko moč so odvzeli gimnaziji!

Ker so redovni predstojniki poznali o. Škrabčevo nadarjenost in lepe zmožnosti,

O. Stanislav Škrabec.